

هدف‌گذاری رشد ۶ برابری فناوران با برنامه ستاد فناوری‌های کوانتومی

فرهیختگان دانشگاه

پنجشنبه ۱۴ آذر ۱۴۰۲ | شماره ۴۳۰ | WWW.FDN.IR

تایمز در جدیدترین رتبه‌بندی خود دانشگاه‌های
برخط جهان را ارزیابی کرده است

پیام نور کجایی؟ دقیقا کجایی؟

مهم‌ترین آوردگاه پژوهشی دانشگاه‌ها و موسسات تحقیقاتی از فردا در نمایشگاه بین‌المللی تهران آغاز می‌شود

دانشگاه آزاد با ۱۶ دستاورد فناورانه در نمایشگاه پژوهش

معاون نظارت و ارزیابی ستاد علم و فناوری در گفت‌وگو با «فرهیختگان» آخرین وضعیت سند کوانتوم را تشریح کرد

هدف‌گذاری رشد ۶ برابری فناوران با برنامه ستاد فناوری‌های کوانتومی

زهرا رضایی
رئیس‌کلان مرکز ملی

دنیای عجیب علم و فناوری و تغییرات سریع، به ویژه طی سال‌های اخیر، باعث شده تا علمی مانند فیزیک که در سال‌های نه‌چندان دور بیشتر در کتاب‌ها و محیط‌های دانشگاهی مورد توجه قرار می‌گرفت، حالا به عنوان یکی از علوم اصلی و تأثیرگذار در تغییر اکوسیستم علم و فناوری دنیا محسوب شود. این علوم دیگر در حد نظریه نیستند و کاربردهای آن حوزه فناوری ارتباطات گرفته تا حمل و نقل، نظامی، پزشکی و... را شامل می‌شود. حرکت امروز دنیا به سمت علوم نوظهور و کاربردی‌سازی آن، باعث شده تا کشورها مجبور به اعمال تغییراتی در مسیر حرکت علمی‌شان شوند. این اتفاق کشور ما نیز مستثنی نیست و سیاستگذاران این عرصه در حال ریل‌گذاری جدیدی برای علوم نوظهور هستند. ستاد علم و فناوری شورای عالی انقلاب فرهنگی امسال با تدوین پیش‌نویس سند کوانتوم، تلاشی برای سامان‌دهی به این حوزه کرده است. سندی که هنوز به تصویب نهایی نرسیده و مراحل پیش‌نویس آن در شورا دنبال می‌شود؛ اما واقعیت آن است که در صورت تدوین سندی مبتنی بر نیاز و واقعیت‌های کشور، می‌توان انتظار داشت حوزه کوانتوم ایران در آینده نزدیک مانند نانو دستخوش تغییرات مثبتی شود. در ادامه به سراغ کریم زاهدی، معاون نظارت و ارزیابی ستاد علم و فناوری رفتیم تا آخرین وضعیت تدوین این سند را از او جویا شویم.

روند تدوین سند ملی توسعه علم و فناوری‌های کوانتومی از کجا شکل گرفت؟

پیرو تأکید سند نقشه جامع علمی کشور بر فناوری‌های کوانتومی در بخش اولویت‌ها و متعاقب پیشنهادها ارائه‌شده از سوی سازمان انرژی اتمی و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری پس‌سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱، سند ملی توسعه علم و فناوری‌های کوانتومی تهیه و در ستاد علم و فناوری دیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در حال نهایی‌سازی است. در سال ۱۴۰۲، میز تخصصی تدوین سند کوانتوم آغاز به کار کرد و در طول فعالیت ۶ ماهه این میز تخصصی، ابتدا پیش‌نویس‌های مختلف گردآوری شد و در ادامه طی ۱۲ جلسه میز تخصصی و چندین جلسه کارشناسی با مشارکت نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط و متخصصین حوزه کوانتوم، پیش‌نویس سند ملی توسعه علم و فناوری‌های کوانتوم تهیه و تکمیل شد.

در حال حاضر این سند در چه مرحله‌ای از تصویب قرار دارد؟
در سال جاری، بررسی پیش‌نویس سند ملی توسعه علم و فناوری‌های کوانتوم در دستور شورای ستاد علم و فناوری دیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار گرفته و این سند در چهار جلسه شورای ستاد علم، فناوری و نوآوری مطرح شده است. در آخرین جلسه این ستاد که سه‌شنبه ۱۳ آذرماه ۱۴۰۲ برگزار شد، راهبردها و اقدامات این سند مورد بررسی قرار گرفت و مقرر شد در جلسه آتی، سازوکار راهبردی اجرای این سند نهایی‌سازی شود.

از نظر جنابعالی، مهم‌ترین دستاوردهای سند برای عرصه کوانتوم و فیزیک کشور چیست؟

مهم‌ترین اثر و دستاورد این سند برای عرصه کوانتوم و فیزیک کشور، جهت‌دهی کلان فعالیت‌های ملی و تنظیم روابط بین نهادهای ملی در همه ابعاد حوزه علم و فناوری‌های کوانتومی است که در زمینه‌هایی مثل آموزش، پژوهش، تولید علم، مهندسی، فناوری، ترویج، توسعه محصول و توسعه بازار آثار خود را نشان خواهد داد. تعیین این موضوع به عنوان یک اولویت ملی و برخورداری فعالیت‌های این حوزه از حمایت‌های بلندمدت، از مهم‌ترین اثرات تدوین سند ملی است.

نحوه فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان حوزه کوانتوم در این سند چگونه است و این شرکت‌ها چه مزیت‌هایی برای شرکت‌ها ایجاد خواهد کرد؟

محور توسعه کشور، بخش خصوصی است. بنابراین انتظار می‌رود که در خط‌مشی‌گذاری عمومی و سیاست‌گذاری کلان نظام فناوری و نوآوری، محوریت بخش خصوصی با تأکید بر شرکت‌های دانش‌بنیان بیش از پیش مورد توجه باشد. به طور خاص در سند پیش‌بینی شده که نیروی متخصص فناوری و نوآوری فعال در شرکت‌های دانش‌بنیان یا فناوری حوزه فناوری‌های کوانتومی که هم‌اکنون در حدود ۵۰ نفر است، طی ۳ سال به ۳۰۰ نفر برسد. این مهم مزیتی را برای این شرکت‌ها ایجاد می‌کند تا از ظرفیت حمایتی ایجادشده به واسطه سند برای تربیت نیرو و توانمندسازی متخصصین استفاده کنند. همچنین یکی از شاخص‌های سند این است که تعداد و مبلغ قراردادهای پژوهشی بین دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها با شرکت‌ها و دستگاه‌های اجرایی در حوزه علم و فناوری‌های کوانتومی افزایش یابد.

مضافاً بر این، اقدامات دیگری از سبب به حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان به منظور توسعه فناوری و تولید محصولات و تجهیزات مورد نیاز در حوزه‌های اولویت‌دار و توسعه بازار اشاره دارد. نکته دیگر اینکه به منظور سامان‌دهی و توسعه زیست‌بوم علم و فناوری‌های کوانتومی در کشور، تشکیل «ستاد توسعه علم و فناوری‌های کوانتومی» وابسته به معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری پیش‌بینی شده است. این ستاد موظف است وضعیت همکاری و تعامل میان دستگاه‌ها، دانشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز پژوهشی را پایش نماید و همچنین فضای کسب‌وکار شرکت‌های فعال در این حوزه، از جمله دسترسی به منابع مالی، صدور مجوزها و ارتباطات با دستگاه‌های دولتی مرتبط را تسهیل کند.

نحوه روزآمدسازی سند چگونه است؟

روزآمدسازی به طور کلی، در همه اسناد فناوری‌های اولویت‌دار مصوب به عنوان یکی از حلقه‌های ضروری طراحی استراتژی و جاری‌سازی آن مورد توجه نهاد سیاستگذار علم و فرهنگ یعنی شورای عالی انقلاب فرهنگی است. هر سه‌ساله حجم زیادی از فعالیت‌های دیرخانه به راهبری و نظارت بر اجرای این اسناد ملی اختصاص می‌یابد که نتیجه آن به روزآمدسازی و اصلاح سیاست‌ها و راهبردها منجر خواهد شد. به طور خاص برای سند مذکور، یکی از وظایف صریح ستاد رصد پیشرفت‌های ملی و بین‌المللی حوزه علم و فناوری‌های کوانتومی، پایش جایگاه بین‌المللی کشور در این حوزه و تنظیم و ارائه پیشنهاد اصلاحات لازم برای بازنگری و به‌روزرسانی سند است که تحت نظر ستاد علم و فناوری دیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تعقیب خواهد شد.

خبر

نشست تشکل‌ها و کانون‌های دانشجویی دانشگاه آزاد برگزار شد

نشست تشکل‌ها و کانون‌های دانشجویی دانشگاه آزاد با حضور دکتر محمد مهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی صبح دیروز در دانشگاه آزاد واحد یزد برگزار شد. در این نشست محمد آیدوگوزل‌زاده نماینده اتحادیه جامعه اسلامی، امین محمد حسین‌پور نماینده اتحادیه دفتر تحکیم وحدت، علیرضا قانع نماینده بسیج دانشجویی، نگار حصارخانی نماینده دفتر تشکل‌های منفرد، حسین بهکام‌نماینده هیئت دانشجویی، مهدی کاویانی نماینده اتحادیه انجمن اسلامی دانشجویان مستقل، سیدامیرضا میزبانی نماینده جنبش عدالتخواه، محمد مهدی داوری نماینده دفاتر استانی باشگاه خبرنگاران دانشجویی ایران، محمد مهدی ابراهیم شهره‌کی نماینده اتحادیه مجمع اسلامی دانشجویان، سپهر عبدی نماینده کانون‌های دانشجویی و علی کریم‌زاده نماینده نشریات دانشجویی در سخنرانی‌های خود به بیان پیشنهاداتی پیرامون مسائل جاری دانشگاه و کشور پرداختند. گشتی است دکتر طهرانچی ضمن استماع نظرات نمایندگان دانشجویان به سؤالات آن‌ها پاسخ داد.

مسئول «تمشیت امور دفتر دانشگاه در کشور لبنان» منصوب شد

دکتر محمد مهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد با صدور حکمی محمدامین ایمانجانی را به عنوان «تمشیت امور دفتر دانشگاه در کشور لبنان» منصوب کرد.

در متن حکم آمده است:

برادر گرامی جناب آقای محمدامین ایمانجانی

با سلام

بنا به پیشنهاد معاون محترم بین‌الملل و امور دانشجویان غیرایرانی دانشگاه و با عنایت به مراتب تعهد و سوابق جنابعالی به موجب این حکم «تمشیت امور دفتر دانشگاه در کشور لبنان» به آن جناب واگذار می‌شود.

از جنابعالی انتظار می‌رود با بهره‌گیری از کلیه ظرفیت‌های معنوی، مادی و سرمایه‌های انسانی دانشگاه در کل کشور در جهت تحقق منیات مقام معظم رهبری مبنی بر ارتقای علمی، گسترش فضای انقلابی و حفظ کبان دانشگاه و همچنین با هماهنگی کامل و در چهارچوب سیاست‌های معاونت بین‌الملل و امور دانشجویان غیرایرانی دانشگاه و براساس مأموریت‌های ذیل اهتمام ورزید:

- ۱- ارتباط مناسب با نهادهای ذی‌ربط با ایجاد ظرفیت رسانه‌ای جدید برای تقویت گفت‌وگو و مقابله
- ۲- ساماندهی داری‌های دانشگاه در دفتر بیروت
- ۳- بازسازی ساختار دفتر واحد دانشگاهی بیروت و بازنمایی برند دانشگاه به جهت حداکثری دانشجویان
- ۴- برگزاری دوره‌های آموزشی مهارتی در سطوح مختلف در همه حوزه‌ها
- ۵- برنامه‌ریزی برای بهره‌گیری از تمامی ظرفیت دانشگاه آزاد به جهت عمل به حکم تاریخی جهاد رهبر معظم انقلاب مبنی بر کمک به مردم لبنان
- ۶- پیگیری عقد قراردادهای تحقیقاتی، پژوهشی و اجرایی و ایجاد

ظرفیت‌های درآمدزایی غیرشهریه‌ای به جهت توانمندسازی دفتر بیروت
۷- تقویت و نقش آفرینی برای تمرکز در گسترش زبان فارسی در لبنان
۸- تمرکز بر ظرفیت علوم پزشکی و بیمارستان‌های دانشگاه آزاد اسلامی برای جذب توریسم سلامت
۹- تسهیل ارتباط مؤثر با دانشگاه معارف امید است با اتکال به درگاه ذات اقدس احدیت، در راه خدمت به اسلام و مسلمین و اهداف مقدس نظام جمهوری اسلامی و نیز اجرای برنامه پنج‌ساله دانشگاه آزاد اسلامی موفق و موید باشید.

مجموعه هم‌اندیشی به جایگاه اصلی خود در دانشگاه‌ها برگردد

بسیستم همایش دبیران هم‌اندیشی استادان دانشگاه‌های سراسر کشور به میزبانی دانشگاه آزاد با حضور مصطفی رستمی، رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و محمد شریفانی مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد در مشهد مقدس برگزار شد. محمد شریفانی در این همایش ضمن حمد و ثنای الهی و شکر خدا بابت نعمت زیارت امام هشتم، گفت: «از دکتر طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد تشکر می‌کنم که با گشاده‌روی تمام میزبانی هم‌اندیشی استادان سراسر کشور یعنی وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد، فرهیختگان، پیام‌نور و علمی کاربردی را در این دوره پذیرفتند.» مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد با اشاره به اینکه جریان هم‌اندیشی جایگاه ویژه و اهمیت خاص در عرصه علم و فرهنگ دارد، خاطر نشان کرد: «راهبردهای علمی، حل مسائل و معضلات و بحران‌های کشور را در بین استادان و هم‌اندیشی با آنان می‌توان پیدا کرد. ارتقای دانش و مهارت‌ها، احیای تفکر خلاق و نقاد، ایجاد انگیزه و امید آفرینی، تقویت روح اعتمادبه‌نفس و خودباوری را می‌توان در جریان هم‌اندیشی دنبال کرد.»

وی با بیان اینکه گوهرهای ناب و گنجینه‌های ارزشمندی به نام استادان را می‌توان در دانشگاه‌ها کشف کرد، افزود: «باید جریان هم‌اندیشی را جدی گرفت و تلاش بیشتری کرد که این مجموعه فاخر در جایگاه اصلی خودش در دانشگاه‌ها قرار گیرد. برای بهره‌وری هرچه بیشتر از جریان استادی در دانشگاه لازم است، هدف مشخصی را تعریف کرد و سپس به انتخاب موضوعات پرداخت و به دنبال کشف افراد مناسب، انتخاب و دعوت از آنان بود.» محمد شریفانی با اشاره به اینکه باید دستورالعمل مناسب برای بهره‌مندی از مجموعه ارزشمند هم‌اندیشی تدوین کرد، اظهار کرد: «باید در فضای دوستانه و گرمانه با حضور افرادی تسهیل‌گر و همراهی‌ایز لازم و مناسب نتایج هم‌اندیشی را تا مرحله اجرایی‌گیری کرد.» مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد با بیان موانع در مسیر رشد هم‌اندیشی گفت: «بدون شک ضعف ارتباطات، مشکلات فنی و ابزاری، فقدان روحیه اعتمادبه‌نفس و امید آفرینی، فقدان همکاری نیروهای کارآمد، فشارها و مقاومت کسانی که منافع خود را در خطر می‌بینند، می‌تواند از موانع سر راه این مجموعه ارزشمند باشد

که می‌بایست با پشتکار تام حاصل نتیجه مسیر را ادامه داد.» گفتنی است بیستمین همایش دبیران هم‌اندیشی استادان دانشگاه‌های سراسر کشور، با حضور ۲۶۰ دبیر هم‌اندیشی و شعار «تصمیم‌سازی استادان گامی به سوی هوشمندی و کارآمدی در حکمرانی» طی دودوره ۱۴ آذر و ۲۱ تا ۲۳ آذر در مشهد مقدس در حال برگزاری است.

تقویت شبکه دختران دانشگاهی در رویداد دختران نقش آفرین

عاصمه قاسمی، مشاور رئیس دانشگاه آزاد در حوزه زنان و خانواده که به منظور شرکت در برنامه‌های یازدهمین جلسه اتحادیه دانشگاه‌های آزاد شرق و جنوب کشور به بوشهر سفر کرده در راستای اهداف برنامه‌های حوزه‌فعلاتی خود در جلساتی جداگانه با رابطان، استادان و کارکنان خانم و نیز دانشجویان دختر واحدها و مراکز دانشگاه آزاد استان بوشهر شرکت کرد. وی در نشست با رابطان استان بوشهر با اشاره به برگزاری رویداد دختران نقش آفرین در همه استان‌ها اظهار کرد: «مسائل دختران دانشجوی، تنها مسئله دانشگاه نیست؛ بلکه موضوع کشوری در جامعه است. دختران دانشجوی باید تحت پوشش این حوزه قرار بگیرند. رویداد دختران نقش آفرین طرحی برای تقویت شبکه دختران دانشگاهی است.» مشاور رئیس دانشگاه آزاد در حوزه زنان و خانواده پس از استماع گزارش هر واحد دانشگاهی از تعداد بانوان دانشگاهی، فضای اختصاصی بانوان، وضعیت احکام رابطان و شبکه دختران و همچنین برنامه‌های اجراشده توسط هر واحد پیشنهادهایی برای بهبود وضعیت موجود ارائه داد و عنوان کرد: «در نظر گرفتن فضا برای شبکه دختران و دفتر امور زنان و خانواده، ارتقای سطح آگاهی زنان با برگزاری دوره‌های آموزشی طراحی شده و واگذاری مسئولیت‌های محول‌شده به رابطان به دیگر همکاران می‌تواند راهگشا باشد.» قاسمی با قدردانی از مجموع فعالیت‌های انجام‌شده رابطان که با داشتن مسئولیت‌های دیگر در سمت رابط امور زنان و خانواده استان نیز همکاری می‌کنند، افزود: «این جایگاه باید تقویت شود.» مشاور رئیس دانشگاه آزاد در حوزه زنان و خانواده در دیدار با کارکنان و استادان بانوی استان بوشهر هم با بیان اینکه دکتر طهرانچی به دنبال ارائه طرح اجرایی و عملیاتی الگوی سوم زن در دانشگاه است، گفت: «ظرفیت بانوان دانشگاهی در مباحثی مانند سند تحول و تعالی دانشگاه و اثرگذاری در تعلیم و تربیت اجتماعی بسیار مهم است و می‌تواند به دانشگاه برای رسیدن به اهداف صرف نباشد؛ بلکه فضای تعلیمی، تربیتی و فرهنگی باشد.» قاسمی با اشاره به اینکه پیش از ۵۰ درصد دانشجویان دختران بوده که با مسائل مربوط به بانوان روبرو هستند و باید بخشی از این مسائل در دانشگاه حل شود، توضیح داد: «دانشجوی دختر باید آگاهی داشته باشد که نقش آفرینی مهمی در جامعه دارد. امور زنان و خانواده می‌تواند در ابعاد مختلف وارد شود و نقش تسهیلگری برای حضور بانوان در دانشگاه داشته باشد، قانون جوانی جمعیت، حمایت از خانواده، تشکیل مهد کودک از جمله این تسهیل‌گری‌هاست.»